

РЕЦЕНЗИЯ

от

доц. д-р Виктория Светломирова Гацова

Висше училище по застраховане и финанси (ВУЗФ-София)

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор”
в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.8. Икономика,
докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“ във ВУЗФ

Автор: Никола Димитров

Тема: Финансови оптимизации на организациите чрез Lean мислене
(Financial optimizations of organizations through Lean thinking)

Научен ръководител: проф. д-р Юлия Добрева

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 50/05.02.2024 г. на Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси, проф. д.ю.н Борис Велчев, съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: „Финансови оптимизации на организациите чрез Lean мислене“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“.

Автор на дисертационния труд е Никола Димитров – докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Финанси и застраховане“ с научен ръководител проф. д-р Юлия Добрева.

Във връзка с процедурата Никола Димитров е представил следните документи:

- Дисертационен труд на английски език;
- Автореферат на дисертационния труд на български и английски език;

- Справка за изпълнението на минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“;
- Списък на научните публикации по темата на дисертационния труд;
- Резюмета на публикациите по темата на дисертацията;
- Пълните текстове на публикациите по темата на дисертационния труд;
- Автобиография;
- Декларация за оригиналност и достоверност

2. Кратки биографични данни за докторанта

Никола Димитров има богат професионален опит в сферата на лийн мениджмънта и оптимизацията на бизнес процесите. От 2016 г. до момента работи в Leap Институт като старши консултант на редица компании. Той е преподавател във Висшето училище по застраховане и финанси, а в периода 2019-2021 г. е директор на дирекция „Учебна дейност“ и Центъра за дистанционно обучение към ВУЗФ.

Кандидатът е завършил висшето си образование в Шефилдския университет, където придобива бакалавърска степен по компютърни науки и магистърска степен по технологии, иновации и предприемачество.

Образованието и трудовият опит на докторанта разкриват последователност и целенасоченост в професионалното му развитие и допринасят за задълбоченото изследване на проблема, представен в настоящия дисертационен труд и публикациите му.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Представеното в настоящата дисертация изследване е с интердисциплинарен характер, тъй като е резултат от пресечната точка на две научни области – организационно поведение и финансов мениджмънт. В дисертационния си труд Никола Димитров ясно и аргументирано представя актуалността на изследваната от

него проблематика. В съвременния динамичен бизнес свят основно предизвикателство, което е и решаващ фактор за успеха на организациите, е оптимизирането на финансовите резултати. Авторът на труда въвежда конструкта „организационен хаос“, чрез който представя сложността на структурата, процесите и взаимодействията в организациите, и предлага лийн мениджмънта като инструмент за ефективно справяне със сложните процеси и подобряване на финансовите резултати.

Докторантът коректно е дефинирал основната цел на дисертационния труд, а именно да се изследва задълбочено ролята на lean управлението като стратегически фактор за финансова оптимизация в организациите.

Целта е умело операционализирана чрез поставяне на три изследователски задачи, които са правилно формулирани и подробно описани.

Считам, че целта и задачите на изследването напълно съответстват на издигнатата от докторанта теза, съгласно която lean системите и инструментите могат да послужат не само за смекчаване на оперативните сътресения, но и за създаване на среда, която е благоприятна за устойчив организационен растеж и финансова стабилност.

4. Познаване на проблема

В дисертационния труд са изследвани и представени 192 източника на английски език. Броят на използваната литература е знак за желанието на докторанта да изследва сериозно и отговорно разгледания в дисертацията проблем. Представената теоретична информация в съчетание със задълбочените анализи в рамките на изложението свидетелстват за добрата осведоменост на Никола Димитров по отношение на изследваната от него проблематика.

5. Методика на изследването

Приложената методология е съчетание от качествен анализ (преглед на литературата и полуструктурирани интервюта), количествен анализ (обработка и анализ на събраните от изследваните лица данни), сравнителен анализ, триангулация на данни и статистически анализ. Коректно е посочено и приложението на всеки един

от методите за съответните цели на труда. Използваните методи успешно допринасят за постигането на основната цел и потвърждаването на изследователската теза.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем от 152 страници, от които 24 страници включват библиография и приложения. Работата е изградена от увод, четири глави, използвана литература и приложения. Балансираността на отделните глави би могла да се подобри, тъй като втора глава е с много по-голям обем (72 стр.) от останалите три глави, които са между 10-15 страници.

Положително впечатление правят прилежно оформените таблици и фигури, които допринасят за по-доброто структуриране и онагледяване на информацията.

Първа глава, която е с теоретичен характер, въвежда и дефинира концепциите за хаос и сложност в организациите. Разгледано е взаимодействието между организационния хаос, сложността на процесите и финансовите резултати, като се обръща внимание на ролята на лидерството и необходимостта от lean мислене при управление на хаоса.

Втора глава представлява литературен преглед на изследваните в дисертацията проблеми за управление на организационния хаос и lean мисленето. Посочените конструкции са представени задълбочено на теоретично ниво. Изследвани са lean принципите и тяхното приложение в различен организационен контекст. Поставен е акцент и на финансовите последици от lean мисленето в хаотична среда.

Трета глава на труда е с методологичен характер. Обоснована е необходимостта от провеждане на количествено и качествено изследване за постигане на пълнота на събраните данни. Представен е профилът на извадката, описан е изследователският инструмент за събиране на количествени данни и е разгледан процесът по провеждане на интервютата.

В четвърта глава, която е емпирична, са представени анализът на резултатите от въпросника и от проведените интервюта, дискусията и интерпретацията на получените резултати.

В структурно отношение е налице логическа последователност при разгръщане на изследвания проблем.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приемам посочените от докторанта приноси на дисертационния труд и ги обобщавам по следния начин:

- Задълбочено изследване на теоретично ниво на конструктите „организационен хаос“ и „lean мениджмънт“.
- Разкриване на стратегическата роля на lean управлението за рационализиране на процесите, насърчаване на организационната стабилност и подобряване на производителността.
- Разкриване на значението на lean управлението за оптимизиране на финансовите резултати на организациите.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

В справката за минималните национални изисквания и в списъка с публикациите по темата на дисертацията Никола Димитров е посочил три статии по темата на дисертационния труд, публикувани на английски език в нереферирани научни издания, като и трите публикации са самостоятелни.

Приемам представените от докторанта 3 публикации в нереферирани научни издания, тъй като са по темата на дисертационния труд и отговарят на изискванията.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

Съгласно проверка на представените от кандидата материали по конкурса се установява, че са налице 80 т. Следователно мога да направя извода, че Никола Димитров изпълнява минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионалното направление 3.8. Икономика.

10. Лично участие на докторанта

Към момента на изготвяне на рецензията не е налице информация, която да поставя под съмнение автентичността на дисертационния труд. Използваните източници са цитирани коректно в дисертацията. Считам, че получените резултати и формулираните приноси са лична заслуга на докторанта.

11. Автореферат

Към дисертационния труд е приложен автореферат на български и английски език. Българският вариант на автореферата е с обем от 68 страници, а английският е 58 страници. Той отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд и представя приносите, но препоръчвам да се намали обемът, тъй като не е нужно авторефератът да е твърде подробен.

12. Критични бележки и препоръки

Имам бележка по отношение на структурирането на труда. Прави впечатление, че са налице твърде много точки и подточки, които създават усещане за прекалено схематизиране на представената информация и раздробяване на текста.

Препоръчвам на докторанта да включи в изследването си по-актуални източници.

13. Лични впечатления

Познавам лично Никола Димитров, тъй като с него сме колеги във Висшето училище по застраховане и финанси. Той е добър преподавател със силна ангажираност към учебния процес, който прилага иновативни подходи в преподавателската си дейност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни приноси и **отговаря на изискванията** на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантът Никола Димитров притежава задълбочени теоретични знания и умения по професионално направление 3.8. Икономика, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Никола Димитров в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.8. Икономика; докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“.

18.02.2024 г.
гр. София

Рецензент: (п)
(доц. д-р Виктория Гацова)